

جستاری بر وضعیت بانوان در عراق

رامین خانبگی*

چکیده

نوشته پیش رو تلاشی است در نشان دادن چگونگی‌های کنونی بانوان در عراق. نوشته با پیش‌سخنی از گذشته آن کشور می‌آغازد و سپس به پاره‌ای از نگرگاه‌ها و هم‌چنین چالش‌های پیش روی آنان می‌پردازد. افزون بر این، کتاب‌شناسی همه‌سویه و همه‌نگری، به زبان‌های اروپایی نیز، برای پژوهشگرانی که سر آن دارند تا پیرامون بانوان عراق به پژوهش و ژرف‌اندیشی پردازند، آورده شده است.

کلیدواژه‌ها: زنان، عراق، کتاب‌شناسی

مقدمه

سرزمینی که امروز آن را عراق می‌نامند، نگرنده‌أفت و خیزهایی بوده است بی‌شمار، از فرمانروایی‌هایی چون: بابل، آشور، اکد، فارس، روم و پارت. اما، سخن بر سرگذشته‌ی نه چندان دوری است که زمینه‌ساز پدیدآمدن کشوری شده است، با نام عراق. تنها پس از مه‌جنگ نخست بود که کشورهای انگلستان و فرانسه، با بی‌آزمی‌ای ناگفتنی، پیش از آنکه پیروز جنگ به‌شمار آیند، سرزمینی را که آن روزگاران فرمانروایی عثمانی نام داشت، نزد خویش پاره‌پاره کردند و آنچه آن هنگام با نام ولایات موصل، بغداد و بصره بود، عراق نام نهادند. از آن پس، انگلیسی‌ها، شاخه‌ای از بنی‌هاشم حجاز را، که از هواداران و همکاران آن‌ها بود و با لارنس (Lawrence) (T.E.) در هنگامه‌ی جنگ همراهی داشت، بر این سرزمین گماردند. گرچه که در سال ۱۹۳۲ میلادی، بنیاد کشوری با نام عراق پذیرفته‌افتاد، با این‌همه، چنین نامی، چیزی نبود مگر واژه‌ای لخت و

* استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی khanbagi@ihcs.ac.ir

تاریخ دریافت: ۸۹/۵/۲۸، تاریخ پذیرش: ۸۹/۶/۵

تهی. زیرا، هم آنان، آقایی خویش را بر نیروهای ارتش، صادرات نفت و سیاست خارجی پیاپی نگاهداشتند.

به دلیل تأثیر آب و هوایی دو رود (رود دجله و فرات) و هم‌چنین در پی جنگ‌های گوناگون در درازنای گذشته‌ی عراق، این سرزمین، به سه پاره‌ی جمعیتی عمده بخش شده‌است. کردها در پاره‌ی شمالی عراق (ولایت موصل هنگامه‌ی عثمانی)، تازیان سنی (همراه مردمان کردتبار و تازیانی شیعی مذهب) در پاره‌ی میانی (ولایت بغداد پیشین)، و نیز ولایت بصره در پایین، که در آن، از آن روی که آرامگاه امامان شیعی نیز در بخش خاوری آرمیده‌اند (یعنی، کربلا و نجف)، بیشترین شیعیان گرداگرد آن شهرها آمدند و فرهنگسراهایی در پیوند با آن گسترش دادند و آنجا را جایگاه زیست و زندگی خویش پذیرفتند.

با اینکه تاریخ چند هزار ساله‌ی عراق، نماگفته‌گون هم‌زیستی است آرام و بی‌تنش، میان مردمانی با آراء و آیین‌های دینی گوناگون، امّا، در سده‌ی بیستم، پس از آمدن انگلیسی‌ها و با گسترش ویروس نیرنگ و دوگانگی، بیننده‌ی رخ داده‌ها و روی داده‌هایی هستیم که همگی گویای درگیری است پیاپی و پُرتنش. نخستین کودتا، در سال ۱۹۳۲ روی می‌دهد. در ۱۹۴۱ با روی نمود ارتش به سوی آلمان نازی، یک بار دیگر انگلیسی‌ها، با نیروی نظامی در کارها دخالت می‌کنند. در ۱۹۵۸ سلطنت، با کودتایی دیگر، به هم‌راهی و هم‌پاری انگلیسی‌ها، واژگون می‌شود. تا ۱۰ سال پس، بیننده‌ی رشته‌ای از دیکتاتوری و خودکامگی‌هایی هستیم نظامی، که عراق را با خود درگیر می‌سازد، هنگامه‌ای که دگرباره، با کودتایی بعثی در سال ۱۹۶۸ به پایان می‌آید. صدام حسین تکریتی، چونان دومین نفر پرنفوذ در حزب و دولت، سربرمی‌آورد؛ پیش‌درآمدی، برای به‌چنگ آوردن همه قدرت در دهه‌ی ۱۹۷۰ و خویش‌نامی ریاست‌جمهوری در سال ۱۹۷۹.

در پی بیش از ۲۵ سال فرمانروایی صدام حسین، حکومتی تمامت‌خواه بر مردم فرمانروایی کرد که بیش از هر چیز، تخم دشمنی میان مردمانی که سده‌هایی دراز را به دوستی و مهربانی با هم زیست کرده‌بودند، به دشمنی‌ای آشکار و هویدا دگرگون ساخت. کردها رویاروی سنیان و شیعیان، سنیان در برابر کردها و شیعیان، و شیعیان چهره در چهره با دگران. در سال ۱۹۸۰ جنگی همه‌سویه را با همسایه دیرین خود، آغازیدن گرفت، که به کنار از ویرانی‌ها، کشت و کشتارها، و جنایت‌های بی‌شمار بر آنان، توش و توان مردمان خود را نیز از میان برد. در ستیزهای شیمیایی با مردم

خویش، بیش از ۴۰۰۰ روستا ویران شد و بیش از ۲۰۰،۰۰۰ نفر را نیز ناجوانمردانه به کام مرگ فرورستاد.^۱

اما، آنچه که بایسته‌ی شناخت و یادکرد است، چیزی است که امروزه این سرزمین، به‌ویژه بانوان آن از پس دو جنگ^۲، دست‌به‌گریبان آن می‌باشند. این جنگ نخست، که در پی خود تحریم اقتصادی را نیز بر مردم ستم‌دیده و رنج‌کشیده وارد ساخت، خود موجب شد تا صدام، بخش بسیار بزرگی از شیعیان عراق را که به‌پاخواسته بودند، وادار سازد تا به نیزارهای جنوب عراق رانده شوند و سپس آن‌ها را خشک کند. این تحریم اقتصادی، با هماهنگی دولت‌های بزرگ، بیشتر برای به ارمغان آوردن تنگدستی و تهی‌دستی‌ای بود، تا، به ویژه، شیعیان، توش و توان خیزش را از کف بازدهند. و در پایان آن شد که شد؛ توان مردم از دست رفت، و دیگر کسی رمقی نداشت تا به‌پاخیزد. از این روی، جنگ دوم وارد شده بر عراق، بی‌هیچ رویایی و مقاومتی، حتی برای فرار از ستمی پیشین، گاه با فریاد و شادمانی از میان خود عراقیان، به پیروزی رسید. پیروزمندان، خودخواهانه، همان بلایی را بر سر مردم آوردند که انگلیسی‌ها در هنگامه‌ی گام‌نهادن شومشان بر این سرزمین.

کنون با عراقی رویارویم، همچون ۱۹۳۲ استقلال دارد، اما با حضور نظامیان بیگانه، مجلسی دارد و دولتی، اما سیاست خارجی، صادرات نفت و نیروهای نظامی آن زیر نگاه انگلیسی‌ها و آمریکاییان. گذشته یک‌بار دگر، درست همان گونه که رخ داده بود، با راهبری آگاهانه و مودیان، نوشته شد.

وضعیت عراق، چون گذشته، سخت است و جانگداز. هنگامی که از بانوان عراقی پرسش شد^۳ که اوضاع سرزمین خویش را چون می‌یابند، کم و بیش ۶۰ درصد از آن‌ها

1. Mc Dowall, David 1996. A Modern History of the Kurds, London: I.B. Tauris, pp 357-360.

۲. یکی با نام طوفان سحرا (نمایشی ساختگی که در آن افزارها ارتباط همگانی بیشتر نقش بازی کردند تا رویارویی نظامی). جنگی که از پس آن بوش پدر، با صدایی رسا و بلند، از نظمی نوین سخن به میان آورد، و جنگ دوم خلیج فارس، که در سال ۲۰۰۳ میلادی، بر سر مردمانی فرود آمد که خود به دلیل خیزشی که از پس جنگ ۱۹۹۰-۱۹۹۱ انجام داده بودند، ده‌ها هزار نفر کشته داده بودند. بنگرید به:

Graham-Brown, Sarah 1999. Sanctioning Saddam, London: I.B. Tauris, p 23.

۳. همه‌ی آمارها آمده و برگرفته شده از Stronger Women, Stronger Nations: 2008 Iraq Report می‌باشد که در سال ۲۰۰۸ میلادی به چاپ رسیده است.

پاسخ‌دادند: بسیار بد. همان‌گونه که پیش‌تر، گفته‌شد، سه پاره و بخش عراق، (پاره‌ی بالایی، میانی و پایینی) هر یک به دلیل گونه‌ی بافت، ساختار اجتماعی - فرهنگی، و زیست در پیوند با خویش، حالتی ویژه و خاص دارند که گاه آمارهای هر یک با دیگری اختلاف چشم‌گیری را نشان می‌دهند. از این روی، باید پیش چشم داشت که هنگامی که سخن از عراق، چونان کشوری یکپارچه به میان می‌آید، این بدان گفته و سخن نیست که به گونه‌ای همگون و یکسان، در همه‌ی بخش‌های این سرزمین، راست می‌افتند. برای نمونه، در هنگامه‌ی نگرخواهی و نگرسنجی از بانوان عراق، پیرامون اوضاع آن کشور در شهرهای میانی عراق مانند:

فلوجه و سامرا، ۹۳ درصد اوضاع را بسیار بد یافتند.

در بغداد ۸۲ درصد اوضاع را بسیار بد یافتند.

اما در شهر بصره، که دومین شهر بزرگ عراق نیز به‌شمار می‌آید، ۱۷،۲ درصد بانوان اوضاع را بسیار خوب و ۳۳ درصد آن را کم و بیش خوب قلمداد نموده‌اند.^۱ یا، برای نمونه‌ای دیگر، هنگامی که از بانوان عراقی (کل کشور) پرسش از بزرگ‌ترین دشواری پیش روی عراق شد، به ترتیب به مواردی چون: گرانی قیمت‌ها، دشواری دسترسی به سرپناه و هزینه‌ی آن، نبود امنیت و اشغال و حضور آمریکایی‌ها در عراق اشارت شده‌است. اما، هنگامی که همین پرسش را از بانوان پاره‌های جغرافیایی گوناگون کردند، نخست‌گاه‌ها، به گونه‌ای چشمگیر، به ترتیبی که می‌آید، دگرگون می‌شود:

میانۀ عراق (فلوجه و سامراء): کمبود سوخت، دشواری دسترسی به سرپناه، اشغال

و حضور آمریکاییان، گرانی قیمت‌ها.

بغداد: کمبود برق، نبود پایداری سیاسی، اشغال و حضور آمریکایی‌ها، نبود کار.

بصره: دشواری دسترسی به سرپناه و گرانی بهای خانه، نبود و یا کمبود خدمات

عمومی، گرانی قیمت‌ها.

کردستان (اربیل و سلیمانیه): خشونت‌های فرقه‌ای، کمبود برق، گرانی قیمت‌ها.

۱. به گمان می‌آید که چنین نگاهی باید در قیاس با شرایط مرگ بار و سیاه روزگاران صدام باشد. روزگاران آن چنان ترسناک و وحشیانه که امروزه چنین شرایطی پیش چشم کم و بیش نیمی از بانوان آن منطقه، خوب و دلپسند آمده است. این در حالی است که به دلیل امعان توجه صدام به پاره‌ی میانی، در نگاه با گذشته، چیزی بالای ۹۰٪ از بانوان آن دیار، اوضاع را بسیار ناگوار یافته‌اند.

جنوب عراق (حله، کربلا، کوت و ناصریه): حملات تروریستی، جنایات خیابانی، دشواری دسترسی به سرپناه، نبود امنیت.

کرکوک: نبود امنیت، کمبود برق، گرانی قیمت‌ها، و خشونت‌های فرقه‌ای. اینها همه هنگامی است که بیشترین بانوان بر این باورند که در طول فرمانروایی صدام حسین، به مراتب اوضاع، در خورتر و بهتر بوده است: «نه کشت و کشتاری بود و نه کمبود سوختی برای رفت و آمد خودروها، گرمایش و پخت و پز. کالاها ارزان‌تر بود و هزینه‌های زندگی روی هم رفته، کم‌تر و سبک‌تر».

اما، با آمدن آمریکایی‌ها، بی‌امنیتی چیزی شده است فراگیر. ۸۶ درصد بانوان بر این‌اند آن گونه که دوست دارند، نمی‌توانند در خیابان حضور داشته باشند، ۶۳ درصد گفته‌اند که نمی‌توانند خودرویی را برانند، ۵۳ درصد بر این باورند که نمی‌توانند کاری بیرون از خانه پیدا کنند.

دیگر چالش‌های پیش روی بانوان در عراق، ترس و هراس از آزار دیدن به دست سربازان آمریکایی و انگلیسی است. و نکته‌ی هشداردهنده این است که ۸۸،۸ درصد بانوان دل‌نگران این‌اند که مبادا خود و یا یکی از بستگان آن‌ها قربانی خشونت‌های موجود در عراق شوند.

این گفته‌ها، هنگامی که با دیگر آمارهای پس از اشغال به دست آمریکایی‌ها، که چیزی حدود ۱،۳۰۰،۰۰۰ نفر کشته شده و از میان رفته‌اند^۱ و کم و بیش ۲،۰۰۰،۰۰۰ نفر کشور را رها و مهاجرت کرده‌اند و ۲،۰۰۰،۰۰۰ دیگر نیز خانه و کاشانه‌های خویش را، از ترس خشونت و درگیری، برای به دست آوردن جایی امن‌تر رها و کوچ کرده‌اند، در کنار هم آیند، بیشتر روشن و هویدا می‌شود. بدین روی، نیک روشن است که مردم، و به ویژه بانوان، در چه شرایط سخت و دشواری، باید، تا هم بار

۱. برای آگاهی بیشتر بنگرید به:

“Iraq Violence, in Figures” BBC News, November 8, 2007, available at:

http://news.bbc.co.uk/1/hi/in_depth/629/629/7036068.stm; Dan Ephron 2006. “Iraq: A

Growing Body Count” Newsweek, October 23, p 8; Rebecca Goldin 2006. “The Science of

Counting the Dead” October 17, available at:

http://www.stats.org/stories/the_science_ct_dead_oct17_06.htm.

کارهای خویش را به دوش کشند، و از دیگرسو، به دلیل مهر و دل‌نرمی گوهرین به خانواده و فرزندان، چه دل‌نگرانی‌های روانی سنگینی را دلهره‌کنند.^۱

اما، پیرامون منبع‌شناسی پیش‌رو، باید گفته‌افتد که تلاش‌شده‌است تا همه‌گیر باشد و همه‌سویه. بدین سخن که هم دربردارنده‌ی کتاب باشد و هم مقالات (مقالات نیز دربرگیرنده‌ی مقالات چاپ‌شده در مجلات و گردآمده در کتاب). از دیگرسو، کوشش‌شده، تا به زبان ویژه‌ای، چونان انگلیسی، بسنده‌نشود، نوشته‌های چاپ‌شده به زبان‌های دیگر اروپایی نیز آورده‌شده‌است، افزون بر این، تلاش شده تا بازه‌ی زمانی ویژه‌ای پیش چشم نباشد و همه‌ی گذشته‌ی عراق را دربرگیرد، گو اینکه در نخست‌نگاه چگونگی‌های کنونی همیشه پیش‌نگاه بوده‌است.

پیرامون درون‌چینش کتاب‌شناسی آنچه بایسته‌ی گفتن است این است که همگی با نگاه به پدیدآورنده‌ی نوشته سامان یافته‌اند. در جاهایی که نوشته تهی از پدیدآورنده بوده، نام سرنام‌ی کار برگزیده و به‌شمار آورده‌شده‌است.

بیش از این، آنچه که بایسته‌ی یادکرد است، این است که، هم‌چون دیگر کتاب‌شناسی‌ها، این دست آثار، نه تنها چهارچوب‌های پژوهش‌های انجام‌پذیرفته‌ی دم دست را نیک هویدا و آشکارمی‌سازد، و بسان نقشه‌ای جغرافیایی، صحنه‌ی همه‌ی پژوهش‌های انجام‌شده را می‌نمایاند، از دیگرسو، کمبودها و کاستی‌ها و به سخنی، ناگفته‌ها و نانوشته‌ها را نیز پیش چشم و نگاه خواننده‌ی تیزبین و نکته‌سنج جای می‌دهد. زیرا، باخت‌زمینیان، هر گاه به چیزی می‌پردازند و خامه‌ای برمی‌دارند و نوشته‌ای را می‌آفرینند، نگاه به آرمان‌ها و سرانجام‌های از پیش خواسته‌شده‌ای دارند، تا از پس آن جورچینی از پیش‌آماده‌ای را بسازند.

با این همه، تلاش‌گر و پژوهش‌گر راستین، نباید از آنچه که، حتی، با چنین رویکردی آفریده و برساخته شده، ناآگاه باشد و خویش را از همین‌اندازه از کار انجام‌شده و به‌سامان‌آمده، دریغ‌دارد. باشد تا این کار پیش‌رو، دردی را دوا افتد و گره‌ای را باز گشاید.

۱. بنگرید به:

“The Iraq Index: Tracking Variables of Reconstruction and Security in Post-Saddam Iraq”
The Brookings Institution, August 9, 2007, available at: www.brookings.edu/iraqindex

کتابشناسی

- ABBAS, W.A., N.G. AZAR, L.G. HADDAD & M.G. UMLAUF 2008. *Preconception Health Status of Iraqi Women after Trade Embargo*, Cambridge: Public Health Nursing, 25iv, pp. 295-303.
- ABDULRAHIM, D. 2002. Identity & Migration: "Palestinian Women in European Setting", in: *Muslim Feminism & Feminist Movement: Middle-East Asia. Vol. 2: Iraq; Palestine; Saudi Arabia; Turkey*, Edited by Abida Samiuddin & R. Khanam, Delhi: Global Vision, pp. 131-146.
- ABU-HAIDAR Farida 1988. "Are Iraqi Women more Prestige Conscious than Men? Sex Differentiation in Baghdadi Arabic", *Language in Society*, 18, pp. 471-481.
- ABU-HAIDAR, Farida 1991. "Language & Sex: The Case of Expatriate Iraqis", in: *Semitic Studies in Honor of Wolf Leslau on the Occasion of His Eighty-Fifth Birthday*, November 14th, Edited by A.S. Kaye, Wiesbaden: Harrassowitz, 1991, pp. 28-38.
- ABU-HAIDAR, Farida 1988. "Male/Female Linguistic Variation in a Baghdadi Community", in: *A Miscellany of Middle Eastern Articles in Memoriam Thomas Muir Johnstone 1924-83, Professor of Arabic in the University of London, 1970-82*, Edited by A.K. Irvine, R.B. Serjeant & G.R. Smith, Harlow: Longman, pp. 151-162.
- ABU-HAIDAR, Farida 1998. *A Voice from Iraq: The Fiction of Alia Mamdouh., Women: A Cultural Review*, 9iii, pp. 305-311.
- ABULABD, Amal 1993. "Living through the Gulf War: Letters from the West Bank", Edited by E. Cantarow, in: *For Palestine*, edited by J. Murphy, New York: Writers & Readers, pp. 133-142. [First published as 'Letter from the West Bank' in *Women's Review of Books*, 7x-xi (1991).]
- ABUSHARAF, Adila 2006. "Women in Islamic Communities: The Quest for Gender Justice Research" *Human Rights Quarterly*, 28iii, pp. 714-728.
- AGHAIE, Kamran Scot, Ed. 2005. *The Women of Karbala: Ritual Performance & Symbolic Discourses in Modern Shi'i Islam*, Austin, Tex.: University of Texas Press; Chesham: Combined Academic [distributor].
- AKRAWI 2003. Widad Taras bog: en beretning fra Kurdistan, København: Forum.
- AL-ALI Nadjie Sadig 2007. Dancing in the No-Fly Zone: A Woman's Journey through Iraq, *Journal of Middle East Women's Studies* (Bloomington), 3ii, pp. 128-131.
- AL-ALI Nadjie Sadig 2004. *Frauen und Geschlechterverhältnisse in Irak*, Peripherie: Wissenschaftliche Vereinigung für Entwicklungstheorie und Entwicklungspolitik (Münster), 24, pp. 263-283.
- AL-ALI Nadjie Sadig 2008. "Iraqi Women & Gender Relations: Redefining Difference", *British Journal of Middle Eastern Studies* (Exeter), 35iii, pp. 405-418.
- AL-ALI, Nadjie Sadig 2007. *Iraqi Women: Untold Stories from 1948 to the Present*, London: Zed Books.
- AL-ALI, Nadjie Sadig 2005. "Reconstructing Gender: Iraqi Women between Dictatorship,

- War, Sanctions & Occupation”, *Third World Quarterly*, London : 26iv-v, pp. 739-758.
[Also Published in: *Reconstructing Post-Saddam Iraq*, Edited by Sultan Barakat, London: Routledge, 2008, pp. 176-194]
- AL-ALI, Nadjé Sadig 2000. “Sanctions & Women in Iraq”, in: *Sanctions on Iraq: Background, Consequences, Strategies*, Cambridge: Campaign Against Sanctions on Iraq, pp. 73-84.
- AL-ALI, Nadjé Sadig 2010. “The War on Terror & Women's Rights in Iraq”, in: *Iraq at a Distance: What Anthropologists Can Teach us about the War*, Edited by Antonius C.G.M. Robben, Philadelphia: University of Pennsylvania Press, [The Ethnography of Political Violence].
- AL-ALI, Nadjé Sadig 2003. “Women, Gender Relations, & Sanctions in Iraq”, in: *Iraq: Its History, People, & Politics*, Edited by Shams C. Inati., Amherst, N.Y.: Humanity Books.
- AL-ALI, Nadjé Sadig & Nicola CHRISTINE Pratt, 2009. *What Kind of Liberation?: Women & the Occupation of Iraq*, Foreword by Cynthia Enloe, Berkeley, Calif.; London: University of California Press,
- AL-ALI, Nadjé Sadig & Nicola CHRISTINE Pratt 2006. *Women in Iraq: Beyond the Rhetoric*, Washington/D.C.: Middle East Report, 36, pp. 18-23
- AL-ALI, Nadjé Sadig & Nicola CHRISTINE PRATT., Eds. *Women & War in the Middle East: Transnational Perspectives.*, London: Zed, 2009.
- AMEER, A.J.A., A.-H.M. AL-HADI & M.M. ABDULLA, “Knowledge, Attitudes & Practices of Iraqi Mothers & Family Child-Caring Women Regarding Breastfeeding”, *Eastern Mediterranean Health Journal*, 14v (2008), pp. 1003-1014.
- AMĪR, Dayzī 1994. *The Waiting List: An Iraqi Woman's Tale of Alienation*, Translated by B. Parmenter, Austin: Center for Middle Eastern Studies, University of Texas at Austin, [Translation of 'Alā lā'ihāt al-Intizār.]
- AMNESTY INTERNATIONAL, 2005. *Iraq: “Decades of Suffering: Now Women Deserve Better”*, London: Amnesty International.
- AMOWITZ, Lynn L., Glen KIM, Chen REIS, Jana L. ASHER & Vincent IACOPINO, 2004. Human Rights Abuses & Concerns About Women's Health & Human Rights in Southern Iraq, *JAMA* (Chicago), 291xii, pp. 1471-1480.
- AOLÁIN, Fionnuala Ní, 2009. “Women, Security, & the Patriarchy of Internationalized Transitional Justice”, *Human Rights Quarterly*, 31iv, pp. 1055-1085.
- ARAJI, Sharon K. Rural 1988, Iraqi Women & Extension Centers: Policies & Practices, *Journal of Rural Studies*, Oxford, 4, pp. 263-273.
- ARMSTRONG, Cory L., Michelle L.M. WOOD & Michelle R. NELSON 2006, Female News Professionals in Local & National Broadcast News During the Buildup to the Iraq War, *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, Philadelphia, 50i, p. 78.
- ASLAM, 1991. *Mohammed Gulf Women Rise to the Challenge*, The Middle East, London, 195, pp. 43-44.

- AZIZ, A. 2002. "Young Ottomans & Women's Emancipation", in: *Muslim Feminism & Feminist Movement: Middle-East Asia*. Vol. 2: Iraq; Palestine; Saudi Arabia; Turkey., Edited by Abida Samiuddin & R. Khanam, Delhi: Global Vision, pp. 309-329
- BADKHEN, A. 2009. *Baghdad Underground: A "Railroad" of Sorts Helps Iraqi Women Escape Servitude, Abuse & Even Death*, Ms, New York, 19iii, pp. 30-33.
- BADKHEN, A. 2009. *Baghdad's Underground Railroad: Covert Shelters Help Iraqi Women Escape Violence & Abuse*, Utne Reader New Series, 156, pp. 6-10.
- Baghdad Meeting for Women of the World, 4-8 March 1985, [Iraq]: General Federation of Iraqi women, Secretariat of Information & Public Relations.
- BAHRANI, Zainab 2001. *Women of Babylon: Gender & Representation in Mesopotamia*, London; New York: Routledge.
- BAKHIR, Mohammed H. 1993. The Position of Women in Public Enterprises in Iraq. (Résumé: La position des femmes dans les entreprises publiques en Iraq. Resumen: La posición des las mujeres en las empresas públicas de Iraq), Public Enterprise (Ljubljana), 13iii-iv, pp. 182-197.
- BARTRAM, Roger 1991. Reflections on Human Rights in Prewar Iraq, *Journal of Palestine Studies* (Berkeley/Cal.), 20iii, pp. 89-97.
- BASARUDIN, Azza & Khanum SHAIKH 2003. "Voices of Resistance: Two Iraqi Women Speak Out" *Middle East Women's Studies Review*, 18iii-iv, pp. 1-3;15. [Interview with Iraqis Amal Al-Khedairy & Nermin Al-Mufti about impact of US military occupation.]
- BASHKIN, Orit, 2008. "Representations of Women in the Writings of the Intelligentsia in Hashemite Iraq, 1921-1958", *Journal of Middle East Women's Studies*, Bloomington, 4i, pp. 53-82.
- BEN IDRIS, Hager 2005. "Women Narrating the Gulf: A Gulf of Their Own", *Journal of Arabic Literature*, 36ii, pp. 152-171. [Three women writers: Laylā al-'Uthmān, Rajā' 'Ālim & Hadiya Ḥusayn. Abstract in English.]
- BENARD, Cheryl 2006. "Fixing What's Wrong-and Building on What's Right-With Middle East Education", *SAIS Review*, 26ii, pp. 29-45.
- BENSEDRINE, Sihem 2003. *Lettre à une amie irakienne* (disparue), Paris: La Découverte.
- BERGOFFEN, Debra B. 2008, *The Just War Tradition: Translating the Ethics of Human Dignity into Political Practices*, Hypatia, 23ii, pp. 72-94.
- BETTINI, L. 1995. "Trois contes féminins du moyen Euphrate", in: *Dialectologia arabica: A Collection of Articles in Honour of the Sixtieth Birthday of Professor Heikki Palva*, Helsinki: Finnish Oriental Society, [Studia Orientalia, 75], pp. 25-40.
- BJORKEN, Johanna 2003. *Climate of Fear: Sexual Violence & Abduction of Women & Girls in Baghdad*, New York: HRW. [This report was researched & written by Johanna Bjorken [u.a.] Human Rights Watch]
- BOYLE, Joyceen S. & Khlood SALMAN 2003. *Nursing in Iraq*, in: *Women in Nursing in Islamic*

- Societies*, Edited by Nancy H. Bryant, Karachi: Oxford University Press, pp. 292-309.
- BRAIGA, Kenza 2004. *J'ai deux amours*, Paris: Éditions 1.
- BREMER, L. Paul 2006. *My Year in Iraq: The Struggle to Build a Future of Hope*, with Malcolm McConnell, New York; London: Simon & Schuster.
- BRITTAIN, Melisa 2006. "Benevolent Invaders, Heroic Victims & Depraved Villains: White Femininity in Media Coverage of the Invasion of Iraq", in: (En) *Gendering the War on Terror: War Stories & Camouflaged Politics*, Edited by Krista Hunt & Kim Rygiel, Aldershot: Ashgate. [Gender in a global/local world]
- BROWDER, L. & S. PFLAEGING 2008. "When Janey Comes Marching Home: The First Time I Heard a Woman Describe Her Time in Iraq in Glowing Terms, I Was Taken Aback", *Virginia Quarterly Review*, 84iv, pp. 55-69.
- BROWN, Lucy & David ROMANO 2006. "Women in Post-Saddam Iraq: One Step Forward or Two Steps Back?", *NWSA (National Women's Studies Association-Planning) Journal*, 18iii, pp. 51-70.
- BRUINESSEN, Martin Van, 2001. "From Adela Khanum to Leyla Zana: Women as Political Leaders in Kurdish History" in: *Women of a Non-State Nation: The Kurds*. Edited by Shahrzad Mojab, Costa Mesa: Mazda, pp. 95-112.
- BRUINESSEN, Martin van, 2000. "Von Adela Khanum zu Leyla Zana: weibliche Führungspersonen in der kurdischen Geschichte, übersetzt von Maren Kutscha-Wöll" in: *Kurdische Frauen und das Bild der kurdischen Frau*, herausgegeben von Eva Savelsberg, Siamend Hajo und Carsten Borck, Münster: Lit, , pp. 9-30.
- BUCK, Lori, Nicole GALLANT & Kim Richard NOSSAL 1998. "Sanctions as a Gendered Instrument of Statecraft: The Case of Iraq", *Review of International Studies*, Cambridge, 24i, pp. 69-84.
- BURK, M. *Crude Awakening: U.S. Policies in Afghanistan & Iraq Sell Out Women in Favor of Oil Profits*, Ms (New York), 16iii (2006), pp. 34-37
- BURKHOLDER, Richard, Gallup Poll of Iraq: Specific Freedoms for Women in the New Iraq, The Gallup Poll Tuesday Briefing, 2004. p. 106
- CAINKAR, Louise 1993. "The Gulf War, Sanctions & the Lives of Iraqi Women", *Arab Studies Quarterly*, Belmont, 15ii, pp. 15-5.
- CAPRIOLI, M. & K.L. DOUGLASS 2008. "Nation Building & Women: The Effect of Intervention on Women's Agency", *Foreign Policy Analysis*, 4i, pp. 45-65.
- CARLSON, Darren K. 2005. "Do Americans Give Women a Fighting Chance?", *The Gallup Poll Tuesday Briefing*, p. 16.
- CARTER-VISSCHER, R., M.A. POLUSNY, M. MURDOCH, P. THURAS, C.R. ERBES & S.M. KEHLE 2010. "Predeployment Gender Differences in Stressors & Mental Health

- among U.S. National Guard Troops Poised for Operation Iraqi Freedom Deployment”, *Journal of Traumatic Stress*, 23i, pp. 78-85.
- CASTAÑEDA, Antonia 2003. “Introduction: Gender on the Borderlands, Frontiers” *A Journal of Women Studies*, 24ii-iii, pp. xi-xix.
- CHAPMAN, Mary & Angela MILLS 2006. “Eighty Years & More: Looking Back at the Nineteenth Amendment”, *Canadian Review of American Studies*, 36i, pp. 1-15.
- CHAUDHRY, Kiren Aziz, 1998. “Economic Liberalization & the Lineages of the Rentier State: Iraq & Saudi Arabia Compared”, in: *Arab Society: Class, Gender, Power & Development*, Edited by Nicholas S. Hopkins & Saad-Eddin Ibrahim, Cairo “The American Univ” in Cairo Press, 3rd Edition, pp. 359-390.
- CHYNOWETH, S.K. 2008. “The Need for Priority Reproductive Health Services for Displaced Iraqi Women & Girls”, *Reproductive Health Matters*, 16xxxi, pp. 93-102.
- COBBETT, Deborah, “Women in Iraq”, in: *Saddam's Iraq: Revolution or Reaction?*, Edited by Committee Against Repression & for Democratic Rights in Iraq, London: Zed Books, 1986, pp. 120-137. [Also Published in London: Committee Against Repression & for Democratic Rights in Iraq, CARDRI, Revised Edition, 1990, pp. 120-137]
- COCKBURN, C. 2009. “Review of What Kind of Liberation? Women & the Occupation of Iraq”, by Nadjie Al-Ali & Nicola Pratt, Berkeley, Los Angeles & London: University of California Press, , *Women's Studies International Forum* (Oxford), 32iii, pp. 249-250.
- COLEMAN, Isobel 2006. “Women, Islam, & the New Iraq”, *Foreign Affairs*, New York, 85i, pp. 24-38.
- COMMITTEE AGAINST REPRESSION & FOR DEMOCRATIC RIGHTS IN IRAQ 1987. “Saddam's Iraq, Revolution or reaction?”, London: Zed Books. [Also Published in London: Committee Against Repression & for Democratic Rights in Iraq, CARDRI, Revised Edition, 1990.]
- Constitutionalism, Human Rights, & the Rule of Law in Iraq: Joint Hearing before the Subcommittee on Near Eastern & South Asian Affairs of the Committee on Foreign Relations, United States Senate, & the Subcommittee on the Constitution, Civil Rights & Property Rights of the Committee on the Judiciary 2003. United States Senate, 108th Congress, 1st Session, June 25, , Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office.
- COOKE, Miriam 2007. Baghdad Burning: Women Write War in Iraq, *World Literature Today*, Norman, 81vi, pp. 23-27.
- COOKE, Miriam 1995. “Death & Desire in Iraqi War Literature”, in: *Love & Sexuality in Modern Arabic Literature*, Edited by R. Allen, H. Kilpatrick & E. de Moor, London: Saqi, pp. 184-199;248-250.
- COOKE, Miriam 1993. *Femmes arabes, guerres arabes, Peuples méditerranéens*, Paris, 64-64, pp. 25-48.
- CORNELL, Drucilla 2004. *Defending Ideals: War, Democracy, & Political Struggles*, New York; London: Routledge, [Contents: . . . Living & dying in Iraq: Killing Talk & the Limits of Just war]

- CORTÉS GARCÍA, M. Mito, 1994. mujer y tierra en un poeta iraquí contemporáneo: 'Alī Yā'fār al-'Allāq, *Boletín de la Asociación Española de Orientalistas*, 30, pp. 93-103
- DANI, D. 2007. "A Faith that Binds: Iraqi Christian Women on the Domestic Service Ladder of Istanbul", *Journal of Ethnic & Migration Studies*, 33iv, pp. 601-615.
- "Democracy & Social Development", 1994. in: *Building Peace in the Middle East*, Edited by Elise Boulding, Published in association with the International Peace Research Association, Boulder, Colo.: Lynne Rienner, pp. 67-120.
- DILLON, T. 1976. "Women in Iraq", *Irish Arab News*, 2ii, pp. 8-9.
- EFRATI, Noga 2005. "Negotiating Rights in Iraq: Women & the Personal Status Law", *The Middle East Journal*, Washington, 59iv, pp. 577-596.
- EFRATI, Noga 2004. "The Other 'Awakening' in Iraq: The Women's Movement in the First Half of the Twentieth Century", *British Journal of Middle Eastern Studies (Exeter)*, 31ii, pp. 153-173.
- EFRATI, Noga 1999. "Productive or Reproductive? The Roles of Iraqi Women during the Iraq-Iran War", *Middle Eastern Studies*, London, 35ii, pp. 27-44.
- ELDÉN, Å. 1997. "Saddams kvinnor-stöttepelare och akilleshälar: könsdikotomisering och konstruktion av nationell identitet i Saddam Husseins tal till de irakiska kvinnorna", *Kvinnovetenskapliga Tidskrift*, 18iii-iv, pp. 24-43.
- ELWORTHY, Scilla 2005. *Tackling Terror by Human Intelligence*, Lund: TFF.
- ENLOE, Cynthia H. 2004. *The Curious Feminist: Searching for Women in a New Age of Empire*, Berkeley, Calif.; London: University of California Press. [Contents. . Updating the Gendered Empire: Where Are the Women in Occupied Afghanistan & Iraq?]
- ENLOE, Cynthia H. 2006. "Review of Taking Women Seriously Makes us Smarter about the US War in Iraq", Prepared by Elizabeth Legerski., *Social Thought & Research*, 27, pp. 1-26.
- ENLOE, Cynthia H. 2007. "Updating the Gendered Empire: Where Are the Women of Occupied Afghanistan & Iraq?", in: *Exceptional State: Contemporary U.S. Culture & the New Imperialism*, Edited by Ashley Dawson & Malini Johar Schueller, Durham, N.C.: Duke University Press; Chesham: Combined Academic [distributor], [New Americanists].
- FANG, B. 2007. *The Talibanization of Iraq: Under Mounting Repression, Iraqi Women Fight for Their Rights & Their Lives. Plus an Excerpt from Baghdad Burning II*, Ms, New York, 17ii, pp. 46-51.
- FAQIR, Fadia 1991. "Tales of War: Arab Women in the Eye of the Storm", in: *The Gulf between Us: The Gulf War & Beyond*, Edited by V. Brittain, London: Virago, pp. 77-88. [Repercussions of Gulf war of 1990-91.]
- FAROUK-SLUGLETT, Marion, 1993. "Liberation or Repression? Pan-Arab Nationalism & the Women's Movement in Iraq", in: *Iraq: Power & Society*, Edited by Derek Hopwood, Habib Ishow & T. Koszinowski, Oxford: Ithaca, for St. Antony's College, [St. Antony's Middle East Monographs; Vol. 29], pp. 51-73.

- FERNEA, Elizabeth Warnock, 1998. *In Search of Islamic Feminism: One Women's Global Journey*, New York, N.Y.: Doubleday.
- FERNEA, Elizabeth Warnock 2005, "Remembering Ta'ziyeh in Iraq", *TDR: The Drama Review*, 49iv, pp. 130-139.
- FERNEA, Elizabeth Warnock & Basima Q. BEZIRGAN 2005. "Women's Religious Rituals in Iraq", in: *The Women of Karbala: Ritual Performance & Symbolic Discourses in Modern Shi'i Islam*", Edited by Kamran Scot Aghaie, Austin: University of Texas Press, pp. 229-239.
- FISCHER-TAHIR, Andrea, "Nationalismus und Frauenbewegung in Irakisch-Kurdistan", in: *Kurdische Frauen und das Bild der kurdischen Frau*, herausgegeben von Eva Savelsberg, Siemend Hajo und Carsten Borck, Münster: Lit, 2000, pp. 157-177.
- FRANCIS, S. & A. CROFTS 1993. *No where to Hide: A Mother's Ordeal in the Killing Fields of Iraq & Kurdistan*, London: Weidenfeld & Nicolson.
- FRANZ, Erhard 1986. *Kurden und Kurdentum. Zeitgeschichte eines Volkes und seiner Nationalbewegungen*, Hamburg: Deutsches Orient-Institut, [Mitteilungen/ Deutsches Orient-Institut; 30.].
- FREEDMAN, Jennifer 1989. "Women in Iraq", *American-Arab Affairs (Washington /D.C.)*, 29, pp. 42-46.
- GALLETTI, Mirella 1998. "Donne kurde in Guerra", *Politica Internazionale*, Firenze, 26i-ii, pp. 189-194.
- GALLETTI, Mirella, Western Images of Women's Role in Kurdish Society., in, "Women of a Non-State Nation: The Kurds.", Edited by Shahrzad Mojab, Costa Mesa: Mazda, 2001, pp. 209-225 [Travel accounts & political reports.]
- Gender & Politics., Middle East Report (Washington/D.C.), 21vi (1991), pp. 4-34
- General Report Presented to Nairobi International Conference: Review and Assessment of the Achievements of the United Nations Decade for Women., [Iraq]: The Committee, 1985.[National Committee for the Preparation for the Nairobi International Conference.]
- GHOLAMASAD, Massudeh & Monika SCHUCKAR , Märtyrerkult und stummer Widerstand. Frauen im iranisch-irakischen Krieg., in, "Iran-Irak: "bis die Gottlosen vernichtet sind", herausgegeben von Anja Malanowski (u.a.), Reinbek b. Hamburg: Rowohlt Taschenbuch-Verlag, [Rororo Aktuell; 12133], 1987, pp. 101-118
- GHOLAMASAD, Massudeh., Ed. Das verborgene Leiden der Frauen und Kinder im iranisch-irakischen Krieg., Frankfurt/M.: Autonome Iranische Frauenbewegung im Ausland, 1986.
- GHOSH, R., S. BADEN, D. ROSCHE & R. SALIH, Review of What Kind of Liberation? Women & the Occupation of Iraq., by Naje Al-Ali & Nicola Pratt, Berkeley: University of California Press, 2009., Gender & Development, 17ii (2009), pp. 355-364
- GOODMAN, Robin Truth, The Independent Women's Forum: Teaching Women's Rights in

- "the New Iraq", in, "Schooling & the Politics of Disaster.", Edited by Kenneth J. Saltman, London: Routledge, 2007.
- GRIENIG, Horst & Arndt HOPFMANN., Eds. Nachkriegsordnung oder Chaos? Sozioökonomische und soziokulturelle Entwicklungstrends in Nah- und Mittelost., Hamburg: Kovac, 1993.
- HADI, Ali & Heyam EL-BIBLAWY, Trends & Structure of Female Labour Force in Iraq (1977-1987), in, "CDC 27th Annual Seminar on Population Issues in the Middle East, Africa & Asia.", Cairo: Cairo Demographic Center, 1998, pp. 526-552
- HANSSEN, Elizabeth, A Meridians Report on MADRE: The War on Iraq., Meridians: Feminism, Race, Transnationalism, 4i (2003), pp. 132-141
- HASSON, Ikbal., Ed. Die schwarze Abaya: irakische Erzählungen., Berlin: Express-Edition, [Express Internationale Frauenliteratur], 1985.
- HASSOUNEH, Rima, Review of Women on a Journey: Between Baghdad & London., by Haifa Zangana, Translated by Judy Cumberbatch, University of Texas Press, 2006., Journal of Middle East Women's Studies (Bloomington), 5ii (2009), pp. 90-93
- HEFFERNAN, Teresa, "He Who Believes in the Devil already Belongs to Him": Rescuing Women from Afghanistan to Iraq., Arab Journal for the Humanities/Al-Majalla al-'Arabīya li-l-'Ulūm al-Insāniya., 23/89 (2005), pp. 175-188
[American (& British) media & political narratives.]
- HOOGLUND, Eric, Review of In Search of Islamic Feminism: One Women's Global Journey., by Elizabeth Warnock Fernea, New York, N.Y.: Doubleday, 1998., Journal of Palestine Studies (Washington), 28i (1998), pp. 114-115
- Human Rights Violations under Saddam Hussein: Victims Speak Out; Hearing before the Subcommittee on the Middle East & Central Asia of the Committee on International Relations, U.S. House of Representatives, 108th Congress, 1st Session, November 20, 2003., Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office, 2004.
- HUNT, Swanee & Cristina POSA, Iraq's Excluded Women., Foreign Policy (Washington), 2004, pp. 40-46
- INGRAMS, Doreen, The Awakened: Women in Iraq., London: Third World Centre, 1983.
- INTERNATIONAL STUDY TEAM (ON THE GULF CRISIS), Health & Welfare in Iraq after the Gulf Crisis: An In-Depth Assessment., 1991.
- IRAQ FOUNDATION, IRAQ DEMOCRACY WATCH, Iraq Democracy Watch Report: The Status of Rights & Freedoms in Iraq in 2006: Addressing Violence against Civilians in Iraq, Individual Rights & Freedoms, the Situation of Iraqi Women, & Freedom of Opinion & Belief., Washington/D.C.: Iraq Foundation, 2007.
- ISMAEL, Jacqueline S. & Shereen T. ISMAEL, 2000. "Gender & State in Iraq", in: *Gender*

- & *Citizenship in the Middle East*, Edited by Suad Joseph, Syracuse (USA): Syracuse University Press, pp. 185-211.[In 20th century.]
- ISMAEL, Jacqueline S. & Shereen T. ISMAEL, 2007. "Iraqi Women under Occupation: From Tribalism to Neo-Feudalism", *International Journal of Contemporary Iraqi Studies* (Bristol), lii, pp. 247-268.
- ISMAEL, Jacqueline S. & Shereen T. ISMAEL, 2008. "Living through War, Sanctions & Occupation: The Voices of Iraqi Women", *International Journal of Contemporary Iraqi Studies* (Bristol), 2iii, pp. 409-424.
- IZZI, Khalid 1980. *al-The Iraqi-Iranian Border's Dispute*, Baghdad: General Federation of Iraqi Women.
- JABBRA, Joseph G. & Nancy W. JABBRA., Eds. 1992. *Women & development in the Middle East & North Africa*, Leiden: Brill, [International Studies in Sociology & Social Anthropology; 59].
- JARMAKAN, A. 2007. "Narrating Baghdad: Representing the Truth of War in Popular Non-Fiction", *Critical Arts*, 21i, pp. 32-46.
- JAWAHERI, 2008. *Yasmin Husein al-Women in Iraq: The Gender Impact of International Sanctions*, London; New York: I.B. Tauris.
- JEFFREYS, Sheila 2007. "Double Jeopardy: Women, the US Military & the War in Iraq", *Women's Studies International Forum* (Oxford), : 30i, p. 16.
- JOHNSTON, A. 1993. "Media Coverage of Women in the Gulf War", in: *The Media & the Persian Gulf War.*, Edited by R.E. Denton, Westport: Praeger, pp. 197-212.[American military women in Gulf War of 1990-91.]
- JOSEPH, Suad 1991. "Elite Strategies for State Building: Women, Family, Religion & the State in Iraq & Lebanon", in: *Women, Islam & the State*, Edited by Deniz Kandiyoti, Philadelphia, Pa.: Temple University Press, pp. 176-200.
- "Just Another Prison: It Was Grim for Iraqi Women under Saddam, & It's Just as Bad Now", 2005. *Macleans*, 118, pp. 38-39.
- KACHACHI, Inaam, Paroles d'Irakiennes, 2003. *Drama irakien écrit par des femmes*, Paris: Serpent à Plumes. [Essais-documents]Contents Lorsque les jours deviennent crépuscule/Hayat Sharara-Souhails .../Rim Qaïs kobba Le retour du captif/Buthaina al-Nassiri, Lee Anderson/Lamea Abbas Amara Intonations de paradis temporaires/Lotfiya al-Dilaimi Les galeries de la mémoires/Haifaa Zangana, Ecris/Siham Jabbar Le parfum de pomme/Irada al-Jibouri, Etoffes/Gulala Nouri La gamine/Alia Mamdouh, Memoires d'une vague hors de la mer/Dunya Mikhaïl, Défense d'entrer, défense de sortir/Salam Khayyat
- Les amants/May Mudhaffar Un homme derrière la porte/Maysaloun Hadi, Chroniques de Bagdad/Noha al-Radhi.]
- KADHI, A.B. 1985. "Women's Education & Its Relation to Fertility: Report from Baghdad",

- in: *Women & the Family in the Middle East: New Voices of Change*, Edited by E.W. Fernea, Austin: University of Texas Press, pp. 145-147.
- KADHIM, Wala'a Said 1997. "Irak: la condition feminine sous un regime "laic" ", *Les Cahiers de l'Orient* (Paris), 47iii, pp. 35-41.
- KAMP, Martina, 2000. "Philanthropie als Partizipation. Die bürgerliche Frauenbewegung im vorrevolutionären Irak" in: *Die islamische Welt als Netzwerk. Möglichkeiten und Grenzen des Netzwerkansatzes im islamischen Kontext*, herausgegeben von Roman Loimeier, Würzburg: Ergon, , pp. 461-476.
- KANDIYOTI, Deniz., Ed. 1991. *Women, Islam & the State*, Philadelphia, Pa.: Temple University Press.
- KARBĀSĪ, Muḥammad Ṣādiq Muḥammad, 2009. *Lexicon of Women: Partisans of al-Hussain/Mu'jam anṣār al-Ḥusayn: Nisā.*, London: Hussaini Centre For Research, [Hussaini Encyclopedia/Dā'irat al-Ma'ārif al-Ḥusaynīyah].
- KARMI, Ghada 1993. "The Saddam Hussein Phenomenon & Male-Female relations in the Arab World", in: *Women in the Middle East: Perceptions, Realities & Struggles for Liberation*, Edited by Haleh Afshar, Basingstoke: Macmillan, pp. 146-157.
- KARRER, Christina, 1998. "Sie haben unsere Männer verschleppt... " *Frauen und Krieg in Irakisch Kurdistan*, Bern: eFeF-Verl.
- KASSEM, Nadeen. 2007. "International Conference on Kurdish Women for Peace & Equality", March 8, Erbil, Southern Kurdistan., *Journal of Middle East Women's Studies* (Bloomington), 3iii (2007), pp. 105-108.
- KASSEM, Nadee (2008. "The Pitfalls of a 'Democracy Promotion' Project for Women of Iraq", *International Journal of Lifelong Education*, 27ii, pp. 129-151.
- KESHET, Y. 2007. "Review of Iraqi Women: Untold Stories from 1948 to the Present", by Nadjé Sadig Al-Ali, London: Zed Books, 2008. , *Feminist Theory*, 9i, pp. 120-121.
- KHALIFA, Muneera al- & Noora al-KHALIFA, 2007. "Human Rights in the Middle-East: The Rights of Women & Children", *Refugee Survey Quarterly* (Oxford), 26iv, pp. 232-237.
- KHALILI, Laleh, 2008. "Monsterring: Inside America's Policy of Secret Interrogations & Torture in the Terror War & One of the Guys: Women as Aggressors & Torturers", *Feminist Review* (London), 164, pp. 164-168.
- KHATIB-CHAHIDI, Jane, Rosanna HILL & R. PATON 1998. "Chance, Choice & Circumstance: A Study of Women in Cross-Cultural Marriages", in: *Cross-Cultural Marriage: Identity & Choice*, Edited by R. Breger & Rosanna Hill, Oxford: Berg, pp. 49-66. [Including nationals of Turkey & Iran; husbands included nationals from Turkey, Iran, Jordan, Sudan, Iraq & Egypt.]
- KHAYYAT, Sana 1991. *al-Ehre und Schande: Frauen im Irak*, München: Kunstmann, [Original: Honour & Shame]

- KHAYYAT, Sana 1990. *al-Honour & Shame: Women in Modern Iraq*, London: Saqi Books.
- KHOURI, Dina Rizk 1996. "Drawing Boundaries & Defining Spaces: Women & Space in Ottoman Iraq", in: *Women, the Family, & Divorce Laws in Islamic History*, Edited by A. El Azhary Sonbol, Syracuse: Syracuse University Press, pp. 173-189.
- KHOURY, Dina Rizk 1997. "Slippers at the Entrance or Behind Closed Doors: Domestic & Public Spaces for Mosuli Women", in: *Women in the Ottoman Empire: Middle Eastern Women in the Early Modern Era*, Edited by M.C. Zilfi, Leiden: Brill. [The Ottoman Empire & its Heritage, 10], pp. 105-127 [In the eighteenth & nineteenth centuries.]
- KHOURY, Raymond 2007. *Sanctuary.*, London: Orion
- KHYATT, Muzahim Kassim al-, Samim AL-DABBUH & Nawal ABOUSH 2000. "Breast Self Examination in Iraq: A Community-Based Study", *Journal of IMA: Islamic Medical Association of North America*, 32i, pp. 19-21.
- KUBAREK, Magdalena 2003. "Symbolika śmierci w poezji współczesnej poetki irackiej Nazik al-Mala'iki", *Przegląd Orientalistyczny*, 206-207, pp. 232-237. [Title translated as "Symbolism of Death in Literary Output of a Contemporary Iraqi Poetess Nazik al-Mala'ika".]
- KUBBA, Juman, 2003. *The First Evidence: A Memoir of Life in Iraq under Saddam Hussein*, Jefferson, N.C.; London: McFarland.
- LAFTA, Riyadh K. 2006. "Practitioner Gender Preference Among Gynecologic Patients in Iraq", *Health Care For Women International*, 27ii, pp. 125-130.
- LAFTA, Riyadh K., Atheer J. al-SAFFAR, Sahar A. EISSA & Maha A. al-NUAIMI 2008. "Gender-Based Violence: A Study of Iraqi Women", *International Social Science Journal (Paris)*, 59, pp. 309-316.
- LANGER, Jennifer., Ed. 2002. *Crossing the Border: Voices of Refugee & Exiled Women*, Nottingham: Five Leaves Publications. [Anthology of poems, memoirs, etc. by women from Kosova, Afghanistan, Iran, Northern Cyprus, Iraq, Congo, Algeria, Bosnia, Turkey, Somalia & Kurdistan.]
- LICHTER, Ida 2009. *Muslim Women Reformers: Inspiring Voices against Oppression*, Amherst, N.Y.: Prometheus Books. [Contents: . . . Iraq. Background; Houzan Mahmoud (Kurdistan); Yanar Mohammed-Israel & the Palestinian territories. Background; Aswat; Nissa WA Aafaq (Women & Horizons)]
- LINZEY, Sharon 2007. "International Conference on Kurdish Women for Peace & Equality", March 8, Erbil, "Southern Kurdistan", *Journal of Middle East Women's Studies* (Bloomington), 3iii, pp. 103-105
- LOONEY, Robert 2005. "The Economics of Coping: the Plight of Women in Iraq's Informal Economy", *The Journal of Social, Political, & Economic Studies* (Washington), 30iii, pp. 285-305.
- MACHUT-MENDECKA, Ewa. 1998. "The Warring Sheherezade Tradition & Folklore in the

- Iraqi Drama”, in: *Proceedings of the Arabic & Islamic Sections of the 35th International Congress of Asian & North African Studies (ICANAS). Part One*, Edited by K. Dévényi & T. Iványi, Budapest: Eötvös Loránd University, Chair for Arabic Studies & Csoma de Kőrös Society, Section of Islamic Studies, pp. 147-152.
- MACK, A.R. 1993. “Women in Combat: The British & American Experience in the Gulf War 1991”, *Royal United Services Institution Journal*, 138v, pp. 33-37
[Including discussion of Iraqi treatment of prisoners of war.]
- MACQUEEN, Benjamin & Shahram Akbarzadeh, 2008. “Islamic Reformism & Human Rights in Iraq: Gender Equality & Religious Freedom”, in: *Islam & Human Rights in Practice: Perspectives across the Ummah*, Edited by Shahram Akbarzadeh & Benjamin MacQueen, London: Routledge, [Routledge advances in Middle East & Islamic studies; 14].
- MAIER, John, 2000. “The Wisdom of the Serpent: Siduri, Yamlika & Aisha Qandisha., *Maghreb Review.*, 25iii-iv, pp. 227-241
[Gilgamesh, Arabian Nights, ancient Mesopotamian serpent deities & Aisha Qandisha in Morocco regarded as a demoness.]
- Make Way for Iraqi Women in a Country Where Polygamy & Wife-Beating Are Allowed, They Want the Power to Shape Their New Constitution., *Us News & World Report*, 138vi (2005), pp. 26-31
- MALANOWSKI, Anja & Marianne STERN., Eds. Iran-Irak: "Bis die Gottlosen vernichtet sind.", Reinbek: Rowohlt, [Rororo aktuell; 12133], 1987.
- MALLAT, Chibli, *Le féminisme islamique de Bint al-Houdâ.*, *Maghreb-Machrek* (Paris), 116 (1987), pp. 45-58
- MAMDŪH, 'Āliya [Alia MAMDOUH], *Creatures of Arab Fear.*, in, "In the House of Silence: Autobiographical Essays by Arab Women Writers.", Edited by Fadia Faqir, Reading: Garnet, 1998, pp. 65-71
[Female writers.]MAMDŪH, 'Āliyah [Alia MAMDOUH]
- Mothballs., Translated by Peter Theroux, Reading: Garnet, [Arab Women Writers], 1996.
[Translation of: Ḥabbāt al-naftālīn]
- MĀNI, Samīra al- [Samira al-MANA'], *Writing & the Notion of Searching for Female Identity.*, in, "In the House of Silence: Autobiographical Essays by Arab Women Writers.", Edited by Fadia Faqir, Reading: Garnet, 1998, pp. 75-78
- MARGESSION, Rhoda & Daniel KRONENFELD
- U.S. Assistance to Women in Afghanistan & Iraq: Challenges & Issues for Congress., Washington, D.C.: CRS, 2006.
- MARSHALL, L. *The Plight of Iraqi Women: The Epitome of American Arrogance.*, *Third World Resurgence*, 206 (2007), pp. 39
- MASLIYAH, Sadok, *Zahawi: A Muslim Pioneer of Women's Liberation.*, *Middle Eastern Studies* (London), 32iii (1996), pp. 161-171

[Modern Iraqi poet.]

MASTERS, Sarah & Caroline SIMPSON., Eds. Iraq: Women's Rights under Attack: Occupation, Constitution & Fundamentalisms., London: Women Living Under Muslim Laws, [WLURL occasional paper; 15], 2006.

[This publication includes three talks that were given at a public meeting ... in July 2006 at The School of Oriental & African Studies(SOAS), in London]

MCDONALD, Susan. Kurdish Women & Self-Determination: A Feminist Approach to International Law., in, "Women of a Non-State Nation: The Kurds.", Edited by Shahrzad Mojab, Costa Mesa: Mazda, 2001, pp. 135-157

MCFADDEN, Margaret, Women & War, Women & Peace., NWSA (National Women's Studies Association-Planning) Journal (Baltimore), 15ii (2003), pp. p. ix

MEHTA, Brinda J. Dissidence, Creativity, & Embargo Art in Nuha Al-Radi's Baghdad Diaries., Meridians: Feminism, Race, Transnationalism, 6ii (2006), pp. 220-235

MILES, Rosalind & Robin CROSS, Hell Hath no Fury: True Profiles of Women at War from Antiquity to Iraq., New York: Three Rivers Press, c2008.

MILLS, Margaret Ann & Sally KITCH, "Afghan Women Leaders Speak": An Academic Activist Conference, Mershon Center for International Security Studies, Ohio State University, November 17-19, 2005., NWSA (National Women's Studies Association-Planning) Journal, 18iii (2006), pp. 191-201

MOGHADAM, Valentine M. Peacebuilding & Reconstruction with Women: Reflections on Afghanistan, Iraq & Palestine., Development (Rome then London), 48iii (2005), pp. 63-72

[Also Published in "From patriarchy to empowerment: women's participation, movements, & rights in the Middle East, North Africa, & South Asia.", Edited by Valentine M. Moghadam, Syracuse, N.Y.: Syracuse University Press; London: Eurospan [distributor], [Gender & globalization], 2007.]

MOGHADAM, Valentine M. Review of Women in Iraq: The Gender Impact of International Sanctions., by Yasmin Husein al-Jawaheri, London; New York: I.B. Tauris, 2008., Politics & Gender, 5iv (2009), pp. 583-584

MOJAB, Shahrzad & Rachel GORMAN, Dispersed Nationalism: War, Diaspora & Kurdish Women's Organizing., Journal of Middle East Women's Studies (Bloomington), 3i (2007), pp. 58-85

MOSKOFF, William, Women & Work in Israel & the Islamic Middle East., The Quarterly Review of Economics & Business (Urbana), 22iv (1982), pp. 89-104

MOUMIN, Mishkat al. Constitutional & Legal Rights of Iraqi Women., Washington, D.C.: MEI, 2007.

MUSTAFA, Adnan Yasin, Women & Development in an Urban Context: A Study of Women Migrants in Mosul City (Iraq)., University of Hull, 1990.

[Dissertation]

- Nadje Al-Ali & Nicola Pratt 2009. *Review of What Kind of Liberation? Women & the Occupation of Iraq*, Berkeley, Los Angeles & London: University of California Press. *Middle East Policy*, 2009. 16ii, pp. 164-182.
- NOURI, Qais N. al-Iraqi Rural Women's Participation in Domestic Decision-Making., *Journal of Comparative Family Studies* (Calgary), 24i (1993), pp. 81-97
- O'DONNELL, Lynne High Tea in Mosul: The True Story of Two Englishwomen in War-Torn Iraq., London: Cyan, 2007.
- [Also Published London: Marshall Cavendish Editions, c2008.]
- OLIVER, Kelly, Women: The Secret Weapon of Modern Warfare?., *Hypatia*, 23ii (2008), pp. 1-16
- OLMSTED, Jennifer, "Globalization" under Occupation: Gender & Poverty in Iraq & Palestine., in, "The Wages of Empire: Neoliberal Policies, Repression, & Women's Poverty.", Edited by Amalia L. Cabezas, Ellen Reese, & Marguerite Waller, Boulder; London: Paradigm Publishers, [Transnational Feminist Studies], 2007.
- OMAR, Suha, Women: Honour, Shame & Dictatorship., in, "Iraq since the Gulf War: Prospects for Democracy.", Edited by F. Hazelton, for CARDRI, London: Zed, 1994, pp. 60-71
- O'NEILL, Anthony, Scheherazade., London: Review, 2002.
- [Originally published: Australia: HarperCollins, 2001]
- OXFAM INTERNATIONAL, In Her Own Words: Iraqi Women Talk about Their Greatest Concerns & Challenges: A Survey., Oxford, 2009.
- PINA, Aaron D. Women in Iraq: Background & Issues for U.S. Policy: Updated June 23, 2005., Washington, D.C.: Congressional Research Service, 2005.
- PRATT, Nicola, Review of Women in Iraq: The Gender Impact of International Sanctions., by Yasmin Husein al-Jawaheri, London; New York: I.B. Tauris, 2008., *Journal of Middle East Women's Studies* (Bloomington), 5ii (2009), pp. 101-104
- PURVIS, Jennifer, Review of Women as Weapons of War: Iraq, Sex, & the Media, by Kelly Oliver, New York: Columbia University Press., *Journal of Speculative Philosophy* (University Park), 22iv (2008), pp. 316-319
- QAZZAZ, A. al- Review of Iraqi Women: Untold Stories from 1948 to the Present., by Nadje Sadig Al-Ali, London: Zed Books, 2007., *Middle East Journal*, 62i (2008), pp. 156
- RADI, Nuha al- Baghdad Diaries, 1991-2002., London: Saqi, 2003.
- [Previous ed.: 1998.]
- RAFFO, Heather, Nine Parts of Desire., London: thebushtheatre, 2003.
- [Play based on author's visit to Iraq in 1993 & her conversations with women.]
- RAHMATALLAH, Maleeha, The Women of Baghdad in the Ninth & Tenth Centuries: As Revealed in the "History of Baghdad" of al-Hatib., Baghdad: Times Press, 1962.
- RASHEED, Madawi al-The Meaning of Marriage & Status in Exile: The Experience of Iraqi

Women. (Abstracts: Le mariage et le statut dans l'exil: leur signification. Significado del matrimonio y del estatus en el exilio.), *Journal of Refugee Studies*, 6ii (1993), pp. 89-104;199;200

[In London.]

RASSAM, Amal, Movement within Movement: Women & the State in Iraq, in, "Muslim Feminism & Feminist Movement: Middle-East Asia. Vol. 2: Iraq; Palestine; Saudi Arabia; Turkey.", Edited by Abida Samiuddin & R. Khanam, Delhi: Global Vision, 2002, pp. 27-42

RASSAM, Amal, Political Ideology & Women in Iraq: Legislation & Cultural Constraints., *Journal of Developing Societies*, 8 (1992), pp. 82-95

[Also Published in, "Women & Development in the Middle East & North Africa.", Edited by Joseph G. Jabbra, Leiden: Brill, [International Studies in Sociology & Social Anthropology], 1992, pp. 82-95]

RASSAM, Amal, Revolution within the Revolution? Women & the State in Iraq, in, "Iraq: The Contemporary State.", Edited by T. Niblock, London: Croom Helm; New York: St. Martin's Press, 1982, pp. 88-99

RENO, Samer M. An Interview with Iraq's Lami'a Abbass Ammara., in, "Arab Women: Between Defiance & Restraint.", Edited by Suha Sabbagh, New York: Olive Branch Press, 1996, pp. 238-243

Review of Humanitarian Intervention after Kosovo: Iraq, Darfur & the Record of Global Civil Society., by Aidan Hehir., *International Affairs (London then Oxford)*, 85ii (2009), pp. 397-439

RIVERBEND 2005. *Life Outside the Green Zone: A Young Iraqi Woman Blogs about Everyday Baghdad*, Utne (Minneapolis), 131, pp. 77-78.

ROHDE, Achim, 1999. *Gender & Nationalism: Discourses on Women & Femininity in the Iraqi Press, 1968-98*, Hamburg.

ROSTAMI-POVEY, E. *Review of Iraqi Women: Untold Stories from 1948 to the Present*, by Nadjie Sadig Al-Ali, London: Zed Books, 2007. *Feminist Review* 2008. London, 88, pp. 168-169.

RUBIN, Barry M. 2006. "*The Long War for Freedom: The Arab Struggle for Democracy in the Middle East*, Hoboken" N.J.: Wiley; Chichester: John Wiley [distributor].

[Contents: . . . Women's Rights: A Test Case for Reform]

RUIZ, M.M. 2007. *Review of Iraqi Women: Untold Stories from 1948 to the Present*, by Nadjie Sadig Al-Ali, London: Zed Books. *Middle East Studies Association Bulletin*, 2008. 42i-ii, pp. 142-143.

SABET, Amr G.E. 2008 "Iraqi Women", *British Journal of Middle Eastern Studies (Exeter)*, 35iii, p0. 484.

SALBI, Zainab & Laurie BECKLUND 2005. *Hidden in Plain Sight: Growing up in the Shadow of Saddam*, London: Vision.

SALSBURG, P. 2008. "Substantial Change in Circumstances: An Unjustified Reason to Deny Post-War Asylum Claims from Afghan & Iraqi Women", *Nova Law Review*, 32ii, pp. 495-513.

- SALVAGE, J. 2007. "Collateral Damage: The Impact of War on the Health of Women & Children in Iraq", *Midwifery*, 23i, pp. 8-12
- SAMIUDDIN, Abida & R. KHANAM., Eds. 2002. *Muslim Feminism & Feminist Movement: Middle-East Asia*, Vol. 2. Iraq, Palestine, Saudi Arabia, Turkey, Delhi: Global Vision Pub. House.
- SASSON, Jean P. 2007. *Love in a Torn Land: One Woman's Daring Escape from Saddam's Poison Gas Attacks on the Kurdish People of Iraq*, London: Doubleday.
- SASSON, Jean P. Mayada, 2004. *Daughter of Iraq: One Woman's Survival in Saddam Hussein's Torture Jail*, London: Bantam.
- [Originally published London: Doubleday, 2003.]
- SASSON, Jean P. Mayada 2004. *dotter av Irak: den sanna berättelsen om livet som fånge i Saddam Husseins fångelse*, Translated by Joakim Sundström, Stockholm: Wahlström & Widstrand. [Swedish Translation of Mayada, Daughter of Iraq: One Woman's Survival in Saddam Hussein's Torture Jail., London: Bantam, 2004.]
- SCHWEICKART, Patsy, Berenice A. CARROLL & Janet AFARY 2006. "Feminism, Peace, & War", *NWSA (National Women's Studies Association-Planning) Journal*, 18iii, pp. vii-x.
- SEALE, Patrick, Kossi EFOUI & Nicholas D. KRISTOF, 2002. "Bush II contre Saddam", *Jeune Afrique-L'intelligent* (Paris), 43 (21 octobre-3 novembre), pp. 53-57.
- SEGALL, Kimberly Wedeven 2005. "Stories & Songs in Iraq & South Africa: From Individual Trauma to Collective Mourning Performances", *Comparative Studies of South Asia, Africa & the Middle East*, 25i, pp. 138-151.
- SEIERSTAD, Åsne 2003. *Tagebuch aus Bagdad: Alltag zwischen Angst und Hoffnung*, aus dem Norwegischen von Holger Wolandt., München: Claassen.
- [Translated from the Norwegian]
- SHARQI, Amal 1982. "al- The Emancipation of Iraqi Women", in: *Iraq: The Contemporary State*, Edited by T. Niblock, London: Croom Helm; New York: St. Martin's Press, pp. 74-87.
- SHARQI, Amal 2002. "al- Iraqi Feminism & Feminist Movement", in: *Muslim Feminism & Feminist Movement: Middle-East Asia*. Vol. 2: Iraq; Palestine; Saudi Arabia; Turkey, Edited by Abida Samiuddin & R. Khanam, Delhi: Global Vision, pp. 3-26.
- SIBBALD, Barbara 2003. For Iraqi Women, More War Means More Uncertainty., *Canadian Medical Association Journal* (Ottawa), 168x, pp. p. 1311.
- SMILES, S. 2008. "On the Margins: Women, National Boundaries, & Conflict in Saddam's Iraq", *Identities* (Newark), 15iii, pp. 271-296.
- SÖ DERGREN, M., I. HYLANDER, L. TÖ RNKVIST, J. SUNDQUIST & K. SUNDQUIST 2008. *Arranging Appropriate Activities: Immigrant Women's Ideas of Enabling Exercise*, *Womens Health Issues*, 18v, pp. 413-422.
- SOETERIK, Robert 1993. "Irak, Amsterdam: Koninklijk Instituut voor de Tropen"

- SOLH, Camillia Fawzi 1985. *el- Migration & the Selectivity of Change: Egyptian Peasant Women in Iraq*, (Résumé: Migration et changement sélectif: paysannes égyptiennes en Irak), Peuples Méditerranéens (Paris), 31-32, pp. 243-258; 283.
- SPECKHARD, A. 2009. "Female Suicide Bombers in Iraq", *Democracy & Security*, 5i, pp. 19-50.
- STARR SERED, S. 1996. "The Religious World of Jewish Women in Kurdistan", in: *Jews among Muslims: Communities in the Precolonial Middle East*, Edited by S. Deshen & W.P. Zenner, Basingstoke: Macmillan, pp. 197-214.
- SUSSKIND, Yifat, 2007. *Promising Democracy, Imposing Theocracy*, New York, N.Y.: MADRE.
- TESSLER, Mark A., Mansoor MOADDEL & Ronald INGLEHART, 2006. "What Do Iraqis Want?", *Journal of Democracy*, 17i, pp. 38-50
- TÉTREAULT, Mary Ann 2006. "The Sexual Politics of Abu Ghraib: Hegemony, Spectacle, & the Global War on Terror", *NWSA (National Women's Studies Association-Planning) Journal*, 18iii, pp. 33-50.
- THOMPSON, Elizabeth. 2003. "Public & Private in Middle Eastern Women's History", *Journal of Women's History*, 15i, pp. 52-69.
- THOMPSON, Marshall, 2008. "Exposed in Iraq: Sexual Harassment & Hidden Rank Structure of the U.S. Army", in: *Men Speak Out: Views on Gender, Sex & Power*, Edited by Shira Tarrant; with a forward by Jackson Katz, London: Routledge.
- THOMPSON, N. 2008. "Does the International Violence Against Women Act Respond to Lessons from the Iraq War?", *Berkeley Journal of Gender Law & Justice*, 23, pp. 1-17.
- 'UMARĪ, Khayrī al-Der Kampf gegen die Verschleierung im Iraq von Khayri al-'Umari., übersetzt von P. Heine, 1991. *Al-Rafidayn: Jahrbuch zu Geschichte und Kultur des Modernen Iraq*, 1, pp. 69-90.
- [From Hikāyat Siyāsīya min Tārīkh al-'Irāq al-ḥadīth, Beirut, 1969.]
- UNITED NATIONS ASSISTANCE MISSION FOR IRAQ 2008. *Human Rights Report: 1 July-31 December 2007*, Bagdad.
- UNITED NATIONS CHILDREN'S FUND, 2003. *The Situation of Children in Iraq: An Assessment Based on the United Nations Convention on the Rights of the Child*, New York, N.Y.: UNICEF. [Reprinted with updated malnutrition information]
- VASEY, K. & L. MANDERSON 2008. "The Paradox of Integration: Iraqi Women & Service Support in Regional Australia", *International Journal of Migration Health & Social Care*, 4iv, pp. 21-32
- VERNON, Ivy 2008. *Baghdad Memories: in the Twentieth Century, a Jewish Community Thrived in Mesopotamia*, England: In Tune.
- VOLPE, M. Suad al-Attar 1997. *Arts & the Islamic World*, 31, pp. 65-66 [Iraqi artist's exhibition in London.]

- WALTHER, Wiebke 1995. "Distant Echoes of Love in the Narrative Work of Fu'ād al-Tikirlī", in: *Love & Sexuality in Modern Arabic Literature*, Edited by R. Allen, H. Kilpatrick & E. de Moor, London: Saqi, pp. 131-139;242-243.
- WALTHER, Wiebke 1996. *From Women's Problems to Women as Images in Modern Iraqi Poetry*, Die Welt des Islams (Leiden), 36ii, pp. 219-241.
- WALTHER, Wiebke 1997. "Women's Problems in Modern Iraqi Poetry", in: *Proceedings of the 17th Congress of the UEAI*", Editorial Board W. Madelung, Yu. Petrosyan, H. Waardenburg-Kilpatrick, A. Khalidov & E. Rezvan, St. Petersburg: Thesa, pp. 284-295.
- WARDĪ, 'Alī [Ali WARDI], 2008. *Understanding Iraq: Society, Culture, & Personality*., Translated with a foreword by Fuad Baali, Lewiston, NY; Lampeter: Edwin Mellen Press. [Translation of *Dirāsah fī ṭabī'at al-Mujtama' al-'Irāqī*.]
- WEISS, Lenore, *Review of Iraqi Women: Untold Stories from 1948 to the Present*, by Nadjé Sadig Al-Ali, London: Zed Books, 2007. *Oral History Review*, 2008. 35ii, pp. 240-241.
- WEN-CHIN OUYANG, 2007. "Interview with Haifa Zangana", *Comparative Critical Studies*, 4iii pp. 447-453.
- WILEY, Joyce N.'Alima Bint al-Huda, 2001. "Women's Advocate", in: *The Most Learned of the Shi'a: The Institution of the Marja' Taqlid*, Edited by Linda S. Walbridge, Oxford: Oxford University Press, pp. 149-160
- WILEY, Joyce N. 2009. Review of What Kind of Liberation? Women & the Occupation of Iraq, by Nadjé Al-Ali & Nicola Pratt, Berkeley, Los Angeles & London: University of California Press, *Middle East Journal*, 63iii, pp. 505-506.
- WOMEN FOR WOMEN INTERNATIONAL 2005. *Windows of Opportunity: The Pursuit of Gender Equality in Post-War Iraq*, Washington, D.C.: Women for Women International.
- YILDIZ, Kerim 2006. *Enforcing the Charter for the Rights & Freedoms of Women in the Kurdish Regions & Diaspora*, London: Kurdish Human Rights Project/Kurdish Women's Project.
- ZANGANA, Haifa 2007. *City of Widows: An Iraqi Woman's Account of War & Resistance*, New York; London: Seven Stories.
- ZANGANA, Haifa 2008. "Women & Learning in the Iraqi War Zone", *International Journal of Lifelong Education*, 27ii, pp. 153-168.
- ZUHUR, Sherifa D. 2006. "Iraq, Women's Empowerment & Public Policy", Carlisle Barracks, Pa.: Strategic Studies Institute of the U.S. Army War College.